

УДК 355.3

Вячеслав Михайлович АЛЕКСАНДРОВ,

кандидат юридичних наук, завідувач кафедри

підготовки офіцерів запасу військово-юридичного факультету

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0373-4635>

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ОСНОВ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ ЯК ЧИННИК ПОСИЛЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ

Беручи до уваги значний ступінь небезпеки тих військово-політичних викликів, які постали сьогодні перед Україною, питання забезпечення обороноздатності держави є одним із пріоритетних завдань як для системи державного управління, так і для всього українського суспільства. У цьому контексті особливої актуальності набуває питання щодо формування підготовленого мобілізаційного резерву національних Збройних Сил, який можна застосовувати для виконання завдань із забезпечення оборони і збройного захисту територіальної цілісності і державного суверенітету України. Відповідно, військова підготовка офіцерів запасу є важливою складовою розбудови ефективної управлінської ланки у системі Збройних Сил України і є невід'ємною частиною загального потенціалу обороноздатності держави.

На сьогодні базовим актом, який закріплює основи підготовки офіцерів запасу є Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 р. № 2232-XII, а також Порядок проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, що затверджено Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу» від 01.02.2012 р. № 48 [1],[2]. Згідно положень зазначених документів метою проведення військової підготовки є забезпечення Збройних Сил, інших військових формувань необхідною кількістю військовонавчених громадян для виконання військового обов'язку в запасі, проходження військової служби за контрактом або за призовом осіб офіцерського складу, проходження служби у військовому резерві Збройних Сил та інших військових формувань, а також забезпечення реалізації права громадян на рівні можливості у виборі професії шляхом здобуття додаткових знань, умінь і навичок, необхідних для належного виконання військового обов'язку в запасі у мирний час, обов'язків військової служби у воєнний час та для майбутньої професійної діяльності. Військова підготовка проводиться у військових навчальних підрозділах (у військових інститутах, на факультетах (кафедрах) військової підготовки, кафедрах медицини катастроф та військової медицини) закладів вищої освіти та у вищих військових навчальних закладах.

Окрім наведеного вище, зазначеним документами регламентуються деякі інші аспекти підготовки офіцерів запасу, визначається роль Генерального Штабу Збройних Сил України і навчальних закладів у цьому процесі. Разом із тим, останніми роками в Україні було введено у дію кілька нових нормативних актів програмного значення, які визначають магістральні напрями реформування сектору безпеки і оборони держави. Зокрема, це нова редакція Воєнної доктрини України, Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України, Стратегічний оборонний бюлетень та інші. Разом із тим, положення зазначених документів лише опосередковано стосуються аспектів щодо підготовки офіцерів запасу для Збройних Сил України.

Враховуючи значні темпи прогресу у нормативно-правовій регламентації різноманітних питань функціонування системи забезпечення обороноздатності України в останні роки, процеси регламентації спеціальної підготовки офіцерів запасу залишилися поза предметом регулювання зазначених актів. Зокрема, поза увагою нормативного поля підготовки офіцерів запасу залишаються питання врахування пріоритетів військової політики України, які визначені у новій редакції Воєнної доктрини України, деталізації структури військової підготовки громадян як майбутніх офіцерів запасу, впровадження і реалізації обов'язкової ідеологічної компоненти військової підготовки офіцерів запасу, формування навчальних планів у відповідності до досвіду провідних держав-членів НАТО, залучення іноземних військових експертів для участі у військовій підготовці. Крім цього, нормативні положення чинного сьогодні Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу потребують кореляції у відповідності до останніх змін Конституції України в частині визначення пріоритетності

співробітництва України з НАТО і Європейським Союзом. Відповідно, удосконалення організаційно-правових основ здійснення підготовки офіцерів запасу буде передумовою підвищення якості їх професійної спеціалізованої підготовки як суб'єктів виконання завдань із збройного захисту державного суверенітету і територіальної цілісності України у відповідності до чинного законодавства.

Список бібліографічних посилань

1. Про військовий обов'язок і військову службу : закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385.
2. Про затвердження Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу : постанова Кабінету Міністрів України від 01.02.2012 № 48 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-2012-p> (дата звернення: 22.02.2019).

Одержано 07.03.2019

УДК 351.74(477)

Анна Сергіївна АМЕЛІНА,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри фінансових розслідувань

Національного університету державної фіскальної служби України;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7148-3586>

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Згідно із законом України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації [1]. Крім того, визначено, що рівні можливості жінок і чоловіків – це рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків.

Принцип гендерної рівності закріплений у Конституції України [2], де закріплюється, що рівність прав жінок і чоловіків забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній та культурній діяльності, у здобутті освіти та професійній підготовці. Метою Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі, але вони носять лише декларативний характер гендерної рівності та формальність прав жінок.

Згідно з ч. 1 ст. 49 Закону України «Про Національну поліцію України» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою [3].

Цілком слушним є твердження Сердюченко О. В., Коваленко Ж. А. про те, що нині, хоча й на законодавчому рівні, усе ж таки створені реальні передумови забезпечення та реалізації рівних прав жінок та чоловіків щодо працевлаштування, однак конкретизація положення щодо гендерної рівності під час працевлаштування в різних сферах суспільного життя, у тому числі й у правоохоронній, узагалі відсутня [4, с. 300].

Варто зазначити, що під поняттям гендерна рівність слід розуміти рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Рівність не означає однаковість. Це дуже важливий методологічний принцип. Інколи можна почути про те, що гендерна рівність полягає в однаковості підходів до чоловіків та жінок. Навпаки, якраз тому, що чоловіки та жінки не є однаковими, підходи повинні бути різними [5, с. 21].

Стереотипи самореалізації у виконанні традиційних сімейних обов'язків вимагають від жінки набагато більших витрат часу ніж від чоловіків. Відсутність «часу на родину» жінка також переживає боляче.

Н. О. Ляшенко, О. А. Гузьман зазначають, що наслідки «подвійної зайнятості» негативно впливають як на родину, так і на службу. Наприклад, працівники-жінки висувають більш низькі